

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 228.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Insereate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invoia-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se pământă la toate sta-
țiile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu anul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 228.

Brașov, Luni-Marți 16 (29) Octombrie

1907.

Șansele pactului economic.

Cine ar fi crezut 'nainte c'un an de zile, că guvernul Wekerle-Kossuth va încheia în toamna 1907 un pact economic cu guvernul din Austria, care să aibă mai multe șanse de a fi primit în camera ungară, decât în parlamentul austriac. Nu vrem să zicem printr'asta, că ar fi prea puține prospecte ca proiectele pactului să poată trece prin retorta Reichsratului. După cum stau lucrurile invoiala economică pe cei zece ani următori se va realiza în cele din urmă deplin, fiindcă așa pretind interesele reale ale ambelor state. Este și rămâne însă semnificativ, că, după toate probabilitățile și presemnele, proiectele pactului vor întâmpina mai mari dificultăți în parlamentul austriac decât în dieta koșuthistă.

Vestitul tactician independist Hollo a aflat deja formula, prin care vor 'fi ademeniți aderenții din provincie a crede că cauza băncii ungare independente va fi salvată. De acum cei ce cunosc împrejurările cred, că este asigurată primirea pactului de către majoritatea dietei ungare.

Nu tot așa se prezintă lucrurile în ce privește camera deputaților austriaci. Văzurăm păreri, ce le-a desfașurat conducătorul partidului creștin-social Dr. Lueger în ce privește pactul economic. La aceste păreri s'a alăturat și vorbitorul partidului creștin-social Dr. Ellenbogen. Ba a mers un pas mai departe declarând, că social-democrații din camera austriacă voiesc să pacteze numai c'un parlament adevărat al poporului din Ungaria, nu însă c'un „parlament corupt de privilegii“ și că sperează că va sosi acest moment introducându-se votul universal și în Ungaria.

De aici s'ar putea conchide, că șansele pactului economic sunt foarte nesigure în Reichsrath, căci creștinii-

sociali și cu socialiștii fac la o altă majoritatea hotărâtoarea în camera vieneză și ar putea deci eventual să se pronunțe în contra împăciuirii dintre guverne.

Ar putea-o face, dar nu o vor face din cauza deja accentuată mai sus și pentru că, după cum răsflă din discursurile ambilor conducători, nu a sosit încă momentul și trebuie să se mai amâne lupta încă zece ani.

Lueger a amenințat ce-i drept că, dacă va fi de lipsă, Austriacii sunt gata a ridica mănua ce li-se va a-runca de cătră „judeo-maghiari“, s'a ferit însă de-a lua poziție în contra proiectelor pactului și a lăsat deschisă porțile pe care să poată eși cu ușurință din dilema, în care l'au adus convingerile sale politice de-o parte și necesitățile reale ale momentului de altă parte.

Ba s'ar putea zice — fără de a săbi ceva din amintitele convingeri ale șefului creștinilor sociali din Austria—că limbajul său vehement față cu coaliția maghiară și cu Kossuth, pe lângă toată amărăciunea ce au trebuit să-o producă în tabăra acestora, și în deosebi între judeo-maghiari, le vine bine în momentele de față guvernărilor din Budapesta, fiindcă indirect contribuie a face ca masele alegătorilor maghiari să creadă că cele ce s'au stabilit în proiectele pactului economic, și proiectele lui Andrassy relative la garanțele constituției, ar conține mari primejdii pentru Austria și prin urmare nu pot fi rele pentru Unguri.

Cu toate că sub presiunea împrejurărilor nu sunt nefavorabile șansele pentru primirea proiectelor pactului nici în parlamentul austriac, se poate ușor întâmpla să devină rele, dacă se vor naște nouă încordări între Germani și Cehi pe tema lor, în urma atitudinii celor din urmă, după care ei amenință că la caz că

nu li se vor face nouă concesiuni naționale, vor vota în contra acestor proiecte. Din momentul, când se va începe așa ceva — zise vorbitorul partidului popular german, Dr. Chiari, — partidele germane ar fi așa de mult influențate de o astfel de strategemă cehică, încât ar putea desavârșire eschisă primirea pactului.

Conferința episcopilor catolici a hotărât să contribuie cu 700.000 cor. din fondurile sale, la întregirea salariilor preoțești. Ultima ședință a fost vineri.

Andrassy face experimente cu principiile ce-l conduc în compunerea proiectului pentru sufragiul universal, cercând mai cu seamă în ținuturile locuite de naționalități, ce efecte va avea noua lege. Pe baza rezultatelor aflate s'a stabilit acum definitiv proiectul, care va fi depus pe biroul Camerei, încurând.

Nu ne putem închipui cum au fost acele experimente, reproducem numai comunicatul foilor maghiare.

Acuza guvernului Fehervary nu s'a pus la dosar, declară acum ministrul Günther, într'un interviu. Comisia juridică a trecut numai la ordinea zilei asupra lui, având afaceri mai importante.

Panslavismul pare a cuceri cercuri tot mai largi. Cel puțin aceasta constatare înveselitoare o putem face din o circulară a episcopului din Szepes, în care somează preoțimea să se ferească de mișcarea primejdioasă, sub pedeapsă de-a completa numărul celor 6 preoți suspendați până acum.

Patriarhatul sârbesc este încă tot vacant, pe lângă toate relațiile bune ce le au Sârbii radicali cu guvernul. Unul dintre deputații acestui partid va adresa interpeleție la guvern, pentru convocarea congresului și alegerea Patriarhului.

Partidul slonist, cu scopuri politice, a cerut să se înfufițeze — un orator al festivalului ovesc din Timișoara. A făcut apel la punși, în interesul chestiei.

sudic cu Fomalhaut, Balena cu variabila Mira, al cărei maxim va fi cam în 16 Nov.

Spre vest se apleacă Lira cu Vega, Hercule, Ophiuchus, Șerpele, Căpriorul.

Dintre principalele obiecte cerești, vrednice de a fi ținute în evidență se impun câteva stele duble din Lebeda, precum Albirio sau β, apoi α, μ și β1.

Din Liră: δ, ε, ζ. Vega care schinteiază neastâmpărat în ochian.

Din Căprior: α, β, γ și o.

Din Mână: δ.

Din Vârșător: câteva aranjamente curioase de stele: b¹-b²-b³; c¹-c²-c³; A¹-A²-A³-A⁴-A⁵-A⁶.

În seriile senine din Octombrie și Noiembrie eu studiez îndeosebi Pleiadele și Hiadele din zodia Taurului.

Cu ochii liberi zăresc Pleiadele ca o nebulositate strălucitoare, dar ochii ageri pot distinge 7-12 stele. Cu binoclu deosebit 16-20 stele; cu un mic ochian Schleiffelder, de 22 mm. în deschizătură, pot număra deja 36-40, iar cu ochianul Trambouze, de 45 mm., trec peste două sute, ba observ aproape tot ce conține harta lui Wolf din 1874. În fine voiu aminti, că instrumentele uriașe de astăzi, ne relevează peste 1000 de stele în regiunea Pleiadelor și niște Nebuloase interesante.

Tot atât de interesante sunt Hiadele cu Aldebaran și câteva stele duble ca δ₁-δ₂, θ₁-θ₂, κ₁-κ₂, δ₁-δ₂, ω₁-ω₂, A₁-A₂, c₁-c₂, etc.

Alegerile în congregația comit. Arad, la cari s'au pregătit cu atăta avânt bravii români, s'a sfârșit cu o dureroasă înfrângere pentru ei. Din 40 membri români, a căror mandat espirase, s'au ales numai 29. »Tribuna« află cauzele în terorismul ne mai pomenit al admini-trației, care aproape nicăiri n'a admis bărbați de încredere ai Românilor, apoi în efectul demoralizator ce are asupra preoților congrua, iar asupra învățătorilor legea lui Apponyi. Amărită peste măsură, »Tribuna« ajunge să zică: »Decât cu așa păstori mai bine fără ei!»

Adevăratul remediu însă în altă parte trebuie să-l căutăm. În un caz mai scăzut și pentru alegerile în comitate!

Socialiștii austriaci, prin fruntașul lor orator la proiectele pactului, Ellenbogen, au declarat în cameră, că parlamentul constituțional din Austria nu mai poate sta de vorbă cu parlamentul din Ungaria, compus pe baza privilegiului de rasă și clasă.

În aceeași ședință Cehii radicali au protestat în contra opresiunii slovece în Ungaria.

Adunarea municipală de toamnă a comitatului Făgăraș, sa ținut Luni în 21 Octombrie a. cor. sub președinția noului fișpan Széll Jozsef. Membrii români, scrie »Țara Oltului«, s'au prezentat și de astă dată în număr foarte frumos, așa că în caz de lipsă ar fi putut fi domni peste situațiunea zilei. Raportul vice-spanului, dl Alexandru Belle, s'a citit și cu unanimitate s'a luat la cunoștință. Dintre chestiunile mai momentuoase ale acestei adunări generale: Desbatere serioasă s'a încins în jurul pășunatului în pădurile de pe teritoriul comitatului, în special de pe munți. Primul vorbitor, la acest obiect, a fost membrul Dr. Ioan Șenchea, care a arătat neplăcerile, năcazurile și pagubele ce s'au fac poporațiunei, prin limitarea continuă a teritoriilor de pășunat, sub pretext de plantațiune nouă, cultura arborilor, ba chiar și ca teritorii de vânat, arândate particularilor sau societăților. A accentuat că pentru poporațiunea noastră comitatensă, pășunatul este principalul izvor de subsistență. A combătut tendința pădurilor de a planta, fără nici un senz teritoriile pe nealese și apoi a le închide dela pășunire. Și fiind aceasta o chestiune atât de vitală, a propus să se aleagă o comi-

Filante. În noaptea de 13 spre 14 Nov. schinteiază roiul Leonidelor, a stelelor filante, ce se învec în deosebi din regiunea stelei zeta (ε) Leu. Acești meteori circulează pe drumul cometului I. din 1866. — A se observa până în 18.

Din 23 la 28 a se observa roiul Andromedidelor. Filante emanând din constelația Andromedei și aparținând cometului Biela.

Planete. — Uran și Marte sunt la orizontul vest.

Lucașărul reapare seara în lumina crepusculară.

Saturn, în zodia Peștilor, e vizibil toată noaptea. Inelele nu. Diametru-i în 16 Nov. face 18".2.

Jupiter răsare pe la miezul nopții.

Astfel în 14 Nov. 1907 Mercur va trece pe dinaintea Soarelui, pentru întâia oară în secolul XX. Trecerea va fi ușor observabilă de la noi, având loc între 9^h 23^m și 12^h 50^m iar Soarele fiind destul de înclinat spre orizont. Toți cei, cari dispun de instrument optic, provăzut cu capae de sticlă neagră, vor putea admira fenomenul. Intrarea va fi pe la gradul 62 dela Nord spre Est. Eșirea pe la gradul 15 dela Nord spre Vest.

Precum trecerile Lucașărului, astfel și trecerile lui Mercur nu mai au importanța, ce o aveau altădată sub raportul determinării paralaxei solare. Totuși admi-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Fragmente.

Orice educație trebuie să și aibă temelul în religie, dacă vrem ca osteneala noastră să fie binecuvântată.

Căci religia este legătura cea viă, legătura cea dătătoare de puteri, dătătoare pe viață între om și Dumnezeu.

Iar Dumnezeu este viața, dragostea și lumina. El să descopere fricelului de iarbă ca viață, inima omului 'L vede ca lumină și înțelepciune.

Numai omul muncitor, omul creator poate să fie cu adevărat religios; căci religia fără temelul muncii este primejduită a se pierde în visării pustii, în fantasii deșarte; pe de altă parte munca fără religie prefăce pe om în animal, în o mașină fără suflet. Munca și religia sunt una și nedespartită, precum Dumnezeu din veci lucrează.

Numai omul muncitor, omul care crează, poate să cunoască pe Creatorul lumii, și anume în măsura creării sale.

Munca întărește și înalță religia, iar religia sfintește și însufleștește munca.

Fiecare om stăpânește putere creatoare. Și cine voiește să cunoască pe Ziditorul mai

limpede să și deprindă puterea creatoare mai de timpuriu, cu deplină conștiință pentru săvârșirea binelui. Căci săvârșirea cu conștiință a binelui este legătura conștientă, — este împreunarea adevărată și vie a omului cu Dumnezeu, atât a singuraticului precum și a sămânțiilor. Așa dar ținta educațiunii este deprinderea cu conștiință luminată a tuturor puterilor întru săvârșirea binelui.

N. Păunaș.

Vederi cerești.

(În Novembre.)

Calea lactee traversează dela răsărit spre apus firmamentul. În braul ei se desfac constelațiile Cărașului cu Capra, Perseu, Cassiopeia, Lebeda, Vulturul și altele mai mărunte.

Orizontul nord e atins de Ursa mare și Ogari. Ceva mai sus, urmează Bălaurul, Ursa mică, Cefeu și Girafa. În zenit schinteiază Andromeda, Perseu, Cassiopeia.

La răsărit se ridică zodia Taurului cu Pleiadele, Hiadele, Aldebaran. La orizont se află Gemenii.

Spre sud-ost șerpuește Eridan și se avântă Orion, cu măciuca îndreptată spre Taur. Betelgeuse, cel schimbător în lumină, pătrunde ceața dela hotar; Rarițele și Rigel îi urmează.

Prin meridian trec Andromeda, Pe-gas, Berbecele, Peștii, Vârșătorul, Peștele

sine din sânul congregației, care să studieze cauza și să statorască teritoriile de pășuni în mod corespunzător, nu după voia și nevoia pădurarilor, cari abia cunosc necesitățile oamenilor noștri.

Membrul congregației, Dr. Nicolae Șerban, sprijinește această propunere a antevorbitorului, dar propune ca în locul comisiei, aleasă din sânul congregației, să se roage fișpanul, ca să conchese cât mai curând o *anchetă*, compusă din preoți, notari, învățători și fruntași, din diferite părți ale comitatului și cu aceștia să studieze fundamental chestiunea. S'a primit apoi în acest sens. Au mai vorbit și Dr. Turcu și preotul Moise Brumboi din Tohan.

Cu această ocaziune dl fișpan, a declarat, că fiind convins că în adevăr, populațiunea comitatului, are toată dreptatea când ridică plângeri contra abuzurilor ce se fac, spre a limita teritoriile de pășunat, d-sa, din inițiativa proprie a întreprins pașii de lipsă pentru sanarea acestui rău, adresându-se l. Ministru de agricultură, de unde i-s-au făcut promisiuni favorabile. Această declarațiune a fost luată cu plăcere la cunoștință.

S'a ales apoi trei membri în direcțiunea căii ferate Făgăraș—Brașov, Dr. Nicolae Șerban și Dr. Ioan Șenchea, iar în comitetul de supraveghere Dr. Ioan Turcu și Nicolae Borzea. În privința căii ferate Făgăraș—Brașov să poate constata, că lucrările au înaintat în vara aceasta atât de mult, încât cu toată probabilitatea în toamna anului viitor, se va putea deschide linia.

În privința elocării banilor, fondurile comitatene, s'a decis ca și pe viitor să se depună spre fructificare la institutele de credit și economii din Făgăraș, și la banca »Olteana« din Viștea inferioară.

S'au ales 12 membri în comisiunea centrală, între cari următorii români: Iacob Macaveiu, Nicolae Borzea, Dr. Nicolae Șerban, Dr. Ioan Turcu, Dr. Ioan Șenchea, Dr. Octavian Vasu.

Corespondență din Budapesta.

Formula, făurirea și valoarea ei. — Alegătorii se trezesc. — Ce-a voit Lueger. — Clubul naționalist.—Wekerle la Viena.

— 27 Octomvrie.

Viața politică e cât se poate de bogată în evenimente — mărunte. Deastădată nu voi scoate la iveală nici taine de după culise, nici cochetării, nici mărunte indiscreții — ca încercările lui Andrássy de-a întei simpatiele cu kossuthistii — voi înșira numai întâmplările reci și seci.

Cel mai nou strigăt de bucurie: s'a găsit formula, vivat transacțiunea!

E meritul, e destoinicia lui L. Holló. El își bătuze mai mult capul, cum s'ar putea salva «și cinstea și bugetul». El a și fost dator s'o facă. Într'un moment de expansiune, el aruncase în vânt ideea, adică neînduplecata condiție a băncii naționale, în schimb pentru transacțiune, așa cum au cărpocit-o cele două guverne. Făcuse un adevărat functim între acestea, ceea ce adevăraților miniștrii nu le-a succes, lui însă, ca un «ministeriabil» ce e, — da, Holló e cunoscut ca omul viitorului, —

ratorii lucrurilor cerești nu vor neglija acest fenomen rar și astronomiceste prețios. Se va putea determina cu precizie poziția planetului, însemnând orele de intrare și esire și fixând traiectoria ce o percurge în dreptul discului luminos. Se va putea studia aspectul fizic al planetului, care totdeauna e așa de greu observabil. Discul negru al lui Mercur, proiectat ca un punct pe emisfera vizibilă; aureola mult — puțin colorată, înconjurând discul și schimbările în forma aceleia când discul se află la bordul solar: iată câteva particularități demne de observat. Aureola se atribuie unei atmosfere imense. Ea poate fi atribuită și efectului optic, produs de contrastul între punctul negru al planetului și emisfera radioasă a Soarelui.

Fandemonium. — În Septembrie am înregistrat 13 grupe de pete solare. În 8 și 18 Sept. emisfera vizibilă părea ciuruită de formațiuni mărișoare și mărunte.

În Oct. s'au ivit alte grupe. Până în momentul, când scriu sirele aceste, am observat 6. Cele mai mari s'au ivit în 13 (grupul V.) și 15 (grupul VI.). În 16—17 Oct. emisfera iarăși părea ciuruită.

Paralel cu această activitate solară nu vom scăpa din vedere toamna *secetoasă* din anul prezent. Nu numai dela noi, ci de pretutindeni.

Geoagiu, 20 Oct. 1907.

Gavr. Todia.

li era mai ușor. Pe urmă s'a luat și el de seamă, i-a părut rău. Dar ce se aruncă în vânt e dus, și singura cale de mântuire, ca o sfință Vineri din poveste, care știe sfat la toate — este formula.

A alergat Holló pe la Kossuth, care e bolnav, a chemat aci și pe ceilalți miniștri, Apponyi, Andrassy, Wekerle, aceștia însă au rămas neputincioși; sleiți deja de puteri în obositoarele tratative cu austriacii. N'a știut leac decât vechea baba vrăjitoare, isgonitul ministru de justiție. În sfârșit la fericita inspirație a lui *Polonyi*, s'a găsit și mult căutata formulă.

Ea e cam următoarea, în forma unei declarații de partid:

Partidul kossuthist ia la cunoștință, în deplină liniște, declarația făcută de guvern în chestia băncii naționale, văzând în asta o garanță pentru înființarea băncii autonome, cu încetarea privilegiului băncii comune.

Cam așa. Textul încă nu s'a compus definitiv, «Az Ujság» însă poate face cu drept cuvânt observația de un sarqazm înțepător: «asta nu e altceva, decât asigurarea că partidul îi crede lui Wekerle!» Dar de câte ori i-a'mai crezut lui Wekerle, și câte i-a mai făgăduit acesta până acumi!

Coalitiția firește nu se alterează prin astfel de declarații.

Cei mai mulți aplaudă formulei, și strigă ameiți: s'a găsit formula, vivat transacțiunea! În atâtea glasuri inconștiente însă resună unul de o sinceritate bărbătească, al deputatului Eber: «Lăsați-le dracului formule! Ce mai făta comedie. N'avem încotr'o, suntem siliți a încheia pactul, — spuneți verde!»

Adevărul e de partea lui. Finanțele țării sunt încă tot în disordine. Incordarea e tot așa de mare pe piața publică. Capitaliștii austriaci țin tot închise izvoarele, până vor vedea proiectele votate gata—țara suferă prin urmare de lipsă de bani, — și parlamentul se va grăbi cu votarea proiectelor. Aceasta e realitatea. Se face chestie de partid din votare, ori nu se face — s'a lăsat ast din urmă — kossuthiștii o să voteze până într'unul.

Se trezește și lumea din afară, alegătorii, profanii. Disidentzilor parcă nu le merge bine. Lui Dobroszlav alegătorii i-au trimis o scrisoare imputându-i de ce a părăsit partidul fără să-l fi întrebat mai înainte. Alte cercuri, unguiești, trimit adrese de felicitare lui Kossuth. Pe semne își are efectul broșurica cu vorbirea lui Kossuth, introdusă de un manifest, care începe așa: »e mai mare primejdia decât a Mohács, fiindcă Fehérvár s'a aliat cu socialiștii și cu naționalitățile«, și încheie așa: »ce spune Kossuth, numai adevărat poate fi; însă la iveală cine se crede mai bun patriot și mai credincios independist!»

Asta se cheamă apelare la înțelegerea și conștiința alegătorilor!

Ciudata logică în acest manifest. ne aduce aminte de vorbirea lui Lueger, scopurile ei și urmările ei.

Bine înțeles, presa din Capitală, care e mult mai judeo maghiară decât politica — un fel de cal de bătaie al lui Lueger — a răspuns în tonul cel mai trivial. »Pester Lloyd« în frunte, »organul imperialismului maghiar«, »Bud. Hir.« pe aceeași urmă. Creștinii-sociali de la noi, va să zică poporali, sunt asemenea cătrăniți. Fac aspre imputări colegului de dincolo, de ce nu ascultă de glasul lor, de ce nu observă că sunt și ei pe-aci nu numai judeo-maghiari. Întreabă apoi: »ce are a căuta chestia noastră de naționalitate în parlamentul austriac? Cu ce drept agită de acolo naționalitățile noastre, când noi nici odată nu ne amestecăm în chestiile interne ale Austriei?« Odată cu capul omenii aceștia nu vreau să recunoască Monarhia, drepturi monarhice, și tot mai mult îi înfloră stafia Grosősterreichului!

Tonul trivial însă a fost numai cel dintâiu. A doua zi deja se publică articole serioase: »vedeți ce zice Lueger? Vedeți cum tună și fulgeră împotriva pactului și a garanțelor constituționale? Treziți-vă oameni buni și înțelegeți! Trebuie ca noi am câștigat ceva teribil prin aceste proiecte...«

Și-a ajuns scopul, marele meșter al sugestiunii! — a făcut observație la asta un fruntaș al nostru, bun cunoscător al împrejurărilor.

Svonuri ciudate circulă pe aci, despre alianța Croaților cu naționalitățile. La conferința de mâne a partidului naționalist, se zice că sunt invitați și dintre Croați. Se vorbește chiar de tripla alianță a naționaliștilor cu socialiștii și cu Croații.

Interesant este ceea ce se face cu

mandatul nou alesului deputat V. Lucaciu. Comisia de cenzurare încredințată cu afacerea, acum a doua oară își amână ședința, nefiind prezenți destui membrii. Așteaptă cu judecata până vor auzi întâia vorbire, ce se anunță pe Marți?

Wekerle pleacă la Viena, pentru a se înțelege cu premierul austriac, care va fi puțin măhnit de »formulă« — se zice.

Reformele agrare în România. Din București se anunță, că comisiunea parlamentară pentru desbaterea și pregătirea proiectelor agrare, se va întruni la 4 Nov. st. n. Membrii comisiunei se va distribui materialul pregătit, cari în timp de 3 zile vor avea să studieze proiectele. După acest termen se vor începe ședințele, în cari se vor redigia proiectele.

Bjoensterne Bjoernson și Slavii din Austro-Ungaria.

Mai mulți literați din Praga au adresat d-lui Bjoensterne Bjoernson o scrisoare colectivă de mulțumire pentru compania în favorul Slovacilor din Ungaria. Eată după »Courrier Européen« textul acestei scrisori:

Iubite Măestre!

Fiu al unei națiuni libere amic al libertății, veniți a denunța fără milă întregii Europe abuzurile politice naționaliste maghiare față cu Slovacii din Ungaria, față cu acești Slovacii cari ni sunt nouă Cehilor, frați de sânge. Ori ce nedreptate îi atinge, atinge propriul nostru popor. Cuvintele noastre severe însă juste au deșteptat atențiunea întregii Europe, consacrate prin renumele vostru universal, prin celebritatea numelui vostru, prin mărima și curătenia operei voastre. Cuvintele voastre au isbit auzul tuturor, amici și inimizci.

Reprezentanții lumii literare, a lumii științifice, ai politicii și ai vieții publice cehice în general, vin iubite măestre, a vă mulțămii cordial. Dorim ca ecoul vesel a prezentei manifestațiuni să răsună în toată Europa cu aceeași putere și cu aceeași certitudine ca cuvintele voastre. Dorim ca toată lumea cultă de astăzi să simță că e posibil de a strânge frățește mâna, care luptă pentru libertatea omului și a popoarelor cu toate abuzurile săpate de diferențele de limbă și de politică. Dorim ca toți inimicii progresului și ai libertății să recunoască că pe deasupra forțelor lor, planează marea ideea a tuturor acelor cari pretind pentru toți oamenii aceleiași drepturi și pentru toate națiunile autonome deplină.

E imposibil de a zice că există liberalism acolo, unde nu e permis unei alte națiuni de a se desvolta din punctul de vedere al culturii intelectuale, al limbii și al economiei, este imposibil de a propovădui pacea universală acolo unde se suferă, acolo unde se susține aservirea raselor slabe și supuse celor mai tari.

Nu e popor, chiar fiind azi subjugat, care să n'aibă dreptul de a se bucura deplin de libertatea intelectuală. Nu există în politică greșală mai gravă decât aceea de a împiedeca un popor slab de a se desvolta, fie prin asuprirea școalelor și a limbii, fie prin despozierea lui de drepturi civile, fie — și acesta este lucrul cel mai rușinos — printr'o brutală desnaționalizare.

Noi, Cehii, cari am luptat înainte cu cinci sute de ani pentru libertatea conștiinței, și cari, în urmă, am plătit-o cu sângele nostru și aproape cu pierderea completă a naționalității noastre, noi credem astăzi cu toții în dreptul suprem al libertății și al autonomiei naționale și iubim pe toți aceia cari se luptă dimpreună cu noi pentru aceasta frumoasă și foarte umană idee.

Noi, literați cehi, admirăm și iubim de mult timp pe marele poet care sunteți voi, iubite măestre, noi, oameni politici și reprezentanți ai vieții intelectuale din Bohemia, de mult timp vă considerăm ca pe marele apostol al adevăratei libertăți.

Pe pragul ilustrei voastre bătrânețe, voi ne-ați devenit scump pentru marele și memorabilul cuvânt ce l'ați pronunțat în favorul Slovacilor noștri. Vă adresăm astăzi, și aceasta în mod neîndoios în numele întregii lumi intelectuale cehice, în numele întregii națiuni cehice, mulțumirile noastre cele mai sincere și salutările noastre cele mai cordiale.

O adresă de mulțămire a fost asemenea trimisă d-lui Bjoensterne Bjoernson de către Slovacii din Turoș St. Mărtin.

Cronica din afară.

Criza financiară în Turcia. Criza financiară ce Turcia este în acest moment pe punctul de a traversa este din cele mai grave. Din cauza recoltelor rele, impozitele n'au putut fi încasate aproape nicăiri. Viliactul Adrianopol este în deficit peste un milion lire turcești, din cauza augmentării efectivelor militare și a scumpirii furagiilor. Vilaetul Erzerumului și a Erzingianului sunt pur și simplu într'un deficit de 800 de mii de lire turcești. Vilaetul Smirna a pierdut prin inundații până la 50% din recolte. Numai vilaetul Mosul a eșit ceva mai bine. Avansurile companiei Fari și a băncilor »Deutsche Bank« sub pretextul căii ferate din Anatolia se așteaptă a fi mărite. Ministerul de finanțe consumă zilnic 250 de mii de lire turcești din sumele avansate în baza asigurării de 3 la sută din vămile turcești. Nu va fi greu de prognoșticit ca în actuala stare a finanțelor turcești, împrumutul necesitar va trebui să fie superior sumei de 50 de milioane de franci. Și ceea-ce va agrava situația este că tariful căilor ferate micșorându se din cauza recoltelor rele va trebui să se plătească companiilor pentru garanția chilometrică, suma de peste un milion și 700 de mii de lire turcești.

Răspunsul Serbiei în chestia macedoneană. Primul ministru Pasic a prezentat miniștrilor Austro-Ungariei și Rusiei răspunsul la nota privitoare la reformele macedonene. Guvernul sârb prin această notă, mulțumește Puterilor pentru interesul ce poartă soartei și egalității popoarelor creștine din Turcia și aderează cu cea mai mare satisfacțiune la dorința Puterilor de a se pune un sfârșit acțiunii bandelor. Serbia dorește ca aceste reforme să se întindă și la sangiacurile din vilaetul Cossovo, rămase până acum în afară de acțiunea reformatoare și unde serbii sunt expuși la mai mari rele decât aiurea.

Stolypin și amnestia. Din Petersburg se anunță că consiliul de miniștri de Sâmbătă a hotărât să nu supue țarului proiectul pentru amnestie. Stolypin se teme că în cazul când conducătorii revoluționari vor fi puși în libertate, muncitorii și țărani vor fi din nou instigați la revoltă.

Alegerile pentru Dumă s'au început în toată Rusia. Numărul alegătorilor e de 5161, iar al mandatelor de 442. Se crede că opoziția va putea obține 120—140 mandate.

Cinstea față de trecut.

La noi e foarte puțin desvoltat cultul pentru oamenii mari ai neamului nostru. Când se stinge câte un dintre aceștia, cari o viață întreagă au brăzdat cu sirguintă ogorul culturii noastre, ne mărginim la reglementările cuvântării funebreale, la câteva articole de ziare și pe urmă... uitarea își așterne peste ei vălul de ceață.

Nu fac așa popoarele culte. La ele sunt cinstite, atât în viață cât și după moarte, cele mai mijlocii personalități, cari au ostenit, cu răvna sfântă a omului idealist, să muncească pentru obște, pentru întruparea unui ideal.

Nepăsarea noastră față de munca înaintașilor, — bună, rea, cum a fost — își are urmările ei rele. Ea ne face să pierdem în desvoltarea noastră culturală firul unei lucrări sistematice, ea împiedecă, în bună parte, evoluția noastră conștientă.

Scrisorile și toate documentele de preț, rămase dela bărbății noștri, cari au avut un rol conducător în viața noastră publică, noi nu le avem nicăiri păstrate. Foarte puțin sunt aruncate prin cutare arhivă particulară sau le bate praful prin vre-un colț uitat din arhivele instituțiilor noastre publice.

Cinstea ce o avem față de trecutul nostru, ne-a îndemnat să facem și noi începutul de a aduna și păstra și noi aceste izvoare prețioase pentru cunoașterea vremurilor apuse, cum fac, de multă vreme alte neamuri. Și unde s'ar putea păstra aceste mai bine, ca în Muzeul Asociațiunei, creat anume spre acest scop?

Până acum ne-am adresat d-nei v. d. dr. Ioan Rațiu, fostul președinte al comitetului național, și urmașilor lui Vincentiu Babeș, rugându-i să predea Asociațiunei toate manuscrisele, întreaga corespondență și alte acte de interes, rămase dela dânsii. Rugămintea noastră n'a avut însă rezultat. Cu toate aceste nu renunțăm la speranța, că posesorii acestor lăsaminte, din pietate față de munca celor doi fruntași ai neamului nostru, nu vor întârzia multă vreme cu predarea lor Muzeului Asociațiunei și prin urmare obștei românești.

Mai norocoși am fost cu lăsamântul literar al decedatului Iosif Vulcan. D-na

văd. Aurelia Vulcan, dovedind o înțelegătoare pietate față de memoria fericitului sot, s'a grăbit a ne împlini rugămintea, punându-ne la dispoziție tot ce am crezut că e de interes pentru trecutul nostru.

În curând după aranjarea manuscriselor și a corespondenței primite, vom face o dare de seamă amănunțită asupra lăsamântului literar al lui Iosif Vulcan primit de Asociațiune.

În numele instituțiunii, al cărei modest slujbaș sunt, aduc și pe această cale sincere mulțumiri dnei Vulcan pentru frumoasa donațiune și sper că exemplul dat de d-sa va avea răsunet și în alte părți.

Asemeneailde sunt vrednice de urmat din partea tuturor, cari au cărți vechi și alte lucruri prețioase pentru cunoașterea vieții noastre din trecut.

Facem deci apel la toți aceștia să le trimită Muzeului Asociațiunii unde vor fi păstrate cu pietate.

Oct. C. Tăslăuanu
secretar al Asociațiunii.

STIRILE ZILEI.

— 15 Octomvrie v.

Consiliul comunal al orașului București a hotărât ca »Lupoaca Capitolină« darul jubilar trimis de Urbea eternă, să fie așezat, așa cum s'a promis contelui de San-Martino, în piața Sf. Gheorghe care va purta pe viitor numele: Piața Romei.

Alegere de preot în Oradea-mare. Ni se scrie: Azi, Duminecă, în 28 Oct. st. n. la 11 oare a avut loc alegerea de preot gr. or. pentru locul devenit vacant prin moartea parochului Bodea. Sinodul estrordinar electoral a ales cu o majoritate covârșitoare de voturi (51 față de 1) pe d-l Vasile Popovici (tenoristul) de preot al acestei parochii.

Măsuri contra holerei. Din Iași se anunță că medicii din plășile dinspre malul Prutului au primit instrucții speciale spre a putea împedece întroducerea holerei din Basarabia. Primarii și preoții din comunele dela malul Prutului se duc din casă în casa sfătuiră pe țărani să nu se servească de apa Prutului. La Ungheni, în afară de medicii existenți, au fost delegați mai mulți medici speciali ca să supravegheze măsurile contra holerei. De Sâmbătă începând s'a mărit într'un mod considerabil numărul soldaților de-a lungul Prutului, spre a opri trecerea clandestină a călătorilor din Basarabia în România.

Societatea de lectură a elevilor școlii com. sup. gr. or. române din Brașov s'a constituit pe anul școlar 1907/8 în modul următor: Președinte prof. I. Pricu, vicepreședinte D. Marcu III com., secretar G. Bucșa III com., vicesecretar G. Popa II com., cas-sar V. Herlea III com., controlor V. Govna II com., bibliotecar N. Cabaș, II com., vice-bibliotecar C. Popp I com. și econom, D. Androne I com. În comisia literară s'au ales: D. Sgaverdia III com., I. Iosif III com., St. Navrea III com., G. Popica II com., G. Stănescu II com. și V. Voicu I. com.ercială.

Necrolog. În Pecica a încetat din viață în 25 Octomvrie Vasile Pagubă, jude reg. de tribunal pensionat, avocat, în etate de 70 ani. Înormântarea a avut loc în Pecica română la 27 Oct. a. m. la orele 10^{1/2} după ritul bisericeii gr. or. române. Odihnească în pace!

Congresul agronomilor. Eri s'a deschis în București al doilea congres al agronomilor din țară. La acest congres iau parte toți agronomii din țară, toți absolvenții școlii superioare de agricultură dela Herăstrău și al școlilor inferioare, adică toți agriculorii români specializați prin studii în această materie. Congresul e prezidat de d-l P. S. Aurelian. Se vor discuta la acest congres, în cele patru secțiuni, chestiuni de: economie națională, învățământ agricol, cultură agricolă (a pământului) și economia vitelor.

Păduri în flăcări. Din Buzău se anunță că pădurile din munții Păltiniș, Tehăruș, Monteoru, Goidești etc. aparținând com. Gura-Tegh, Nehoiși și Goidești, sunt în flăcări pe o întindere de câteva sute de pogoane. Incendiul se întinde îngrozitor, amenințând și alți munți păduroși. Ajutoare grabnice de soldați și jandarmi sunt trimise la fața locului.

Urcare de salariu. Comuna bisericească din Socodor, scrie »Biserica și Școala«, cumpănind situația actuală a școlii române, a urcat salariul învățătorilor săi la minimum de 1000 cor. prescris de noua lege școlară, asemenea și frunțașii comună Nădlac. Tot astfel încă de pe acum ar tre-

bui să se purceadă și celelalte comune mai cu stare de pe câmpie. Special ar fi de dorit ca Vener. noastre Consistorii să dispună în cauză, căci învățătorii noștri sunt năpădiți cu multe ordine străine, încât nu știu unde să-și plece capul.

Situația financiară din Newyork. Șeful unei mari bănci din Hamburg a comunicat următoarele într'un interview asupra situației dela bursa din Newyork: Din cauza nelcrederii ce domnește de ani de zile în operațiunile americane, cercurile financiare europene sunt angajate acolo cu sume atât de neînsemnate, încât nu se poate aștepta o reacțiune a raporturilor americane asupra Europei.

Căsătoria lui Ludovic Wöfling. Sâmbătă a avut loc în Zürich căsătoria lui Leopold Wöfling cu Maria Ritter, martor fiind avocatul Bader.

Accidentul balonului »Patrie«. Balonul militar dirijabil »Patrie« a căzut, spărgându-i-se o helice. N'a fost nici un accident de persoane. S'a pus balonului o nouă helice și el a putut astfel fi readus la parcul aerostatic.

Reducerea cheltuielilor de transport pe tren pentru sâmbânte. Ministrul de comerț a avizat mai multe comitate, că în vederea lipsei de sâmbânte provenită din anul slab, a dispus ca cheltuielile de transport pe trenurile statului să fie reduse pentru sâmbânte de grâu, de săcară, de orz și de ovăs ce le comandează reuniunile economice pentru economi, ori alții prin întrevinerea hispanilor.

Un schelet de mamut a fost găsit în Galiția de ost cu ocaziunea unor săpături. Scheletul a fost găsit la o adâncime de 14 metri și e foarte bine conservat. Până acum a fost scoși la iveală doi dinți de o lungime de 6 urme, părți ale vertebrei și vre-o 3—4 metri de piele.

Teatru german. Mâne este ultima reprezentare. Se joacă comedia »Die grosse Leidenschaft«.

Procesul Moltke-Harden.

A produs mare senzație pretutindeni procesul intentat pentru vătămare de onoare contelui Kuno Moltke fost adjutant al împăratului, contra publicistului german Maximilian Harden și care s'a pertractat în Berlin înaintea unui tribunal compus dintr'un judecător și doi eseri jurați din popor (Schöffengericht) cari de rândul acesta au fost un măcelar și un neguțator de lapte.

Cauza pentru care acest proces a devenit atât de senzațional este, că s'a născut în urma campaniei ce a purtat'o numitul publicist Harden în ziarul său »Zukunft« în contra unor personalități sus puse, a unui cerc de amici ai principelui Eulenburg, care un sir lung de ani a jucat un rol însemnat la curtea împăratului, formând cu amicii săi persoanele din anturajul împăratului Wilhelm. Acest cerc era compus din prințul Eulenburg, contele Kuno Moltke (o rudă a renumitului marșal), contele Hohenau și conzilierul de ambasade francez, Lecomte. Se vorbea în toată Germania că acești aristocrați erau aceia cari țeseau în ascuns intrigele de cari au avut să sufere cancelarul Bismarck și urmașii săi.

Harden care a fost de două ori condamnat pentru lesa-majestate și mai de multe ori pentru ofensări prin presă a publicat în anul trecut mai multe articole în cari se critică activitatea prințului Eulenburg și a amicilor săi. Se vorbește de »dulcele« din acest cerc, sub care era înțeles contele Moltke, se critica retragerea Germaniei dinaintea Franței în afacerea marocană atribuită influenței amiculului cerc. Într'un alt articol se face aluzie la înclinările abnorme homo-sexuale a celor patru din cercul Eulenburg. Un articol în fine vorbește de sentimentele abnorme ale prințului Friderich Heinrich, care în urma aceasta a fost silit să-și depună demnitatea de măestru al ordinului Joaniților.

Destăinuirile lui Harden au făcut extrdordinară senzație, mai ales în urma denunțării celor din chestiune că ar fi oameni cu sentimente abnorme, cu alte cuvinte niște oameni cu patime senzuală extravagante, niște pederastați.

Prințul de coroană german auzind de destăinuirile din »Zukunft«, a atras atențiunea împăratului asupra lor. În urma aceasta, după foarte scurt timp prințul Eulenburg, Moltke și ceilalți au căzut în disgratie și au fost silit a se retrage din posturile lor și dela curte.

Generalul Moltke după ce trecură mai multe luni a găsit că pentru repara-

rea onoarei sale trebuie să dea în judecată pe Harden, care în articolii săi l'a batjocorit zicându-i »dulcele« (Der Suesse) »amorașul meu«, poreclele ce i se dăduseră în cercurile aristocratice.

Procesul acesta a descoperit cât de mari aberațiuni și stricăciuni morale băntuie și în clasele superioare din Germania și a dat o lovitură de moarte prințului Eulenburg și celor cari au aparținut cercului său de intimi și despre cari se credea în public că formează acea »camarillă« a căreia intrigi la curtea împăratului se credea că a fost pernicioase intereselor Germaniei.

Harden și cu apărătorul său au susținut în decursul procesului că articolii incriminați, n'au urmărit decât un scop politic și s'au silit a dovedi că părătorul Moltke n'a fost ofensat, de oarece s'a spus în acei articoli numai adevărul cu privire la el. Contele Moltke și apărătorul său au afirmat de altă parte, că Harden cu intențiune a voit să-l declare complicele celor ce sunt învinuiți de homo-sexualitate, pe când acuzatorul se știe nevinovat. Moltke a mai declarat sus și tare, că el n'a știut de aceste aberațiuni și de orgiile ce s'au săvârșit în castelul contelui Lynar despre cari orgii un fost soldat cuirasoar, care a avut un rol activ la ele, a depus înaintea tribunalului.

Procesul s'a terminat Sâmbătă, în care zi s'au rostit plodoariile. Sentința se va publica Marți înainte de amiază. La ple-dorii vom mai reveni.

Catastrofa din Calabria.

Asupra mării catastrofe ce a încercat ținutul Calabriei se mai comunică următoarele amănunte:

Numărul morților se consideră a fi de 500. Orașul Feruzzano prezintă o priveliște înspăimântătoare. Sub ruinele caselor zac grămezi de cadavre. În apropiere de Feruzzano, într'un sat mic, s'au găsit 50 de cadavre. Papa Pius a trimis în ajutorul victimelor suma de 50.000 de lei.

Vulcanii: Vezuviul, Etna și Stromboli aruncă de mai multe zile foc și lavă.

Între Feruzzano și Chereșe s'a înfințat o stațiune telegrafică militară. Soldații au putut scoate de sub dărămături 265 morți. Mai lipsesc 300 de persoane, despre cari se crede că au fost și ele ucișe. Dintre locuitorii din Feruzzano n'au fost salvate decât 120 persoane.

După ultimele știri oficiale din Feruzzano, satul acesta a fost distrus. Sunt 51 de răniți, dar nici unul nu este grav. 175 persoane au dispărut. Până acum s'au scos 30 cadavre de sub dărămăturile locuințelor. Construirea corturilor pentru locuitori se face cu mare grabă.

Din Reggio di Calabria, se anunță următoarele: În teritoriul care a avut de suferit de cutremur, cade o ploaie torrențială, vântul suflă cu furie, iar marea este foarte agitată. În comuna Feruzzano se lucrează cu mare activitate la salvarea victimelor ce zac încă sub dărămături. Știrile sunt contradictorii. La Santilario, s'au scos de sub dărămături cinci morți și 6 grav răniți. La Bianconovo au fost 2 morți și 8 răniți, 16 răniți mai ușor. La Sante Eufemia au fost 3 răniți; la Bovolino 2 răniți; la Portigliola 2 răniți. Se mai semnaleză și alți numeroși răniți prin diferite sate. Satele Pioppo și Chiesa au fost distruse. Jumătate din satul Brancaleone a fost cu totul distrus, la Pardesca sunt mai mulți răniți și mari pagube; turnul din Portigliola s'a prăbușit rănind doi oameni.

Mai multe case din Bovolino s'au prăbușit, sunt doi răniți. O femeie a fost scoasă de sub dărămături fără a fi fost de loc rănită. La Gerace, pe lângă turnul orașului prăbușit, mai multe edificii publice au suferit stricăciuni.

ULTIME STIRI.

Deva, 28 Octomvrie. Sâmbătă s'a judecat aici procesul intentat lui Martin Nedelcovici și Ludovic Pandelli, acuzați că ar fi încercat să comită un atentat contra unul tren, aruncând în aer podul dela Braniczka. Jurați s'au pronunțat pentru pedeapsa cu moarte. Curtea i-a pedepsit însă pe cei doi acuzați, condamându-i la câte 6 ani închisoare.

Budapesta, 28 Oct. Eri era să se sfințească biserica catolică din comuna slovacă Cemova (comit. Lipto).

Poporațiunea slovacă s'a opus sfințirii și a primit pe cei 15 gendarmi, cari insoțeau pe preoții Padulek și Finter cu pietrii. Gendarmii au făcut. us de arme, și au impușcat 12 dintre agresori, 2 sunt greu răniți iar 12 mai ușor. Pentru restabilirea ordinii a sosit la fața locului miliție.

Viena, 28 Octomvrie. »Slavische Corr.« este informată că miniștri cehi, Pacek și Forst și-au înaintat demisia premierului. Le-a fost primită; însă ei fost rugați să țină provizoriu postul.

Sofia, 28 Oct. În meetingul opoziției s'a iuat o rezoluție cerându-se redeschiderea universității, și adresând atacuri în contra guvernului care mai îndrăznește să ceară sprijin dela popor.

Veneția, 28 Octombrie. Toate fluviile și torentele sunt în creștere. S'au produs noui inundațiuni și mai multe poduri au fost surpate. La Rovigo apele au atins primul etaj al clădirilor și al palatului prefecturei. Circulațiunea liniei ferate estice a fost întreruptă la Montagnara. Câmpiile au fost inundate în mai multe părți. Pagubele sunt mari dar nu este de înregistrat nici o victimă.

Brancaleone, (Calabria) 28 Oct Un nou cutremur s'a produs eri la ameczi pricinuind o mare panică dar nici o pagubă.

Petersburg, 28 Octomvrie. În cercurile bine informate se asigură că țarul a elaborat un ucuz asupra rolului consultativ pe care il va avea Duma.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. Strajanu. București I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria A. Mureșianu. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvint în cuvint și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasiali, cari au fost nevoiți până acum a utiliza traduceri streine, de sigur se vor bucura de această carte.

A apărut: I. C. Panfu: Știința conturilor sau contabilitatea în partidă după, un volum de I—VIII—323 pagini octav mare.

Se recomandă membrilor din direcțiunea băncilor, celor ce au să facă revizii și control la socoteli, celor ce administrează averi sau poartă socoteli publice sau private, contabililor de specialitate și tuturor cari au daraveri comerciale. — Se poate procura direct dela librăria editoare Ioan I. Ciurcu, Brașov, la tipografia și librăria A. Mureșianu, cu prețul de patru coroane, precum și la celelalte librării din patrie.

A apărut »Dac'și fi o pasărică« o romanță frumoasă pentru voce și piano, cuvintele de I. Ioanovits, compusă de d-l Stefan C. Voicu. op. 1. prețul 80 bani plus 5 bani porto și se poate procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Stări de slăbiciune

fie ele corpor-le sau urmarea de infirmitate vindecă repede Emulsiunea lui Scott. Emulsiunea lui Scott se poate nu ni un preparat curat ce nutrește și vindecă, cu efect extraordinar și totodată foarte

ușor de mistuit și

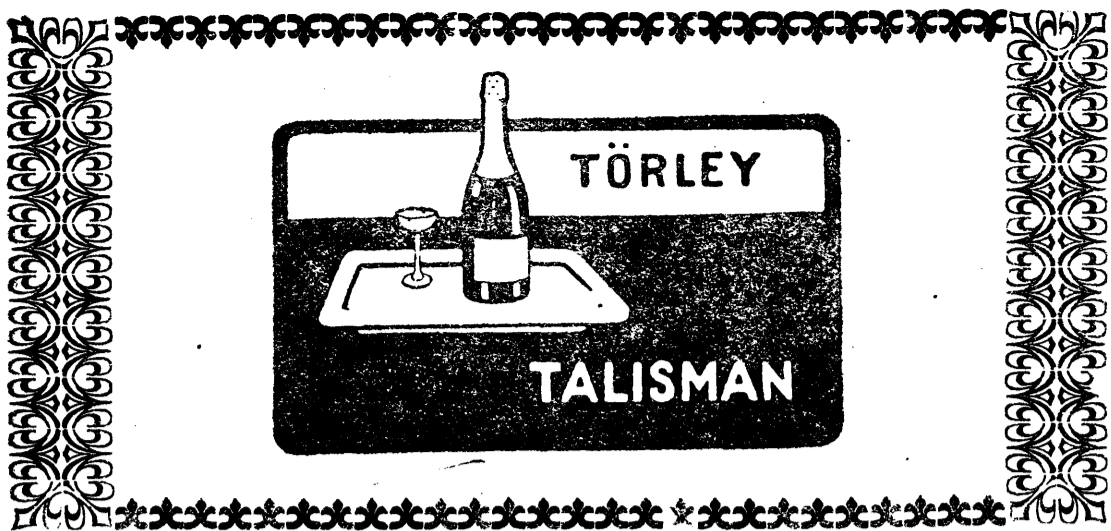
plăcut

Pacientul cel mai scrupulos se dedă iute cu Scott, și stomaacului d- tot slăbit nu cauzează nici o greutate. (4)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii Scott

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se ca-pătă în toate farmaciile.

Norocul la TÖRÖK este statornic!
Neîntrecut este norocul, care favorizează colectura noastră principală. Am plătit On. noștri clienți în scurt timp câștiguri mai mult de 32 milioane corone, între cari cele mai mari câștiguri, și anume:
 de 2-ori premiul cel mare de **600,000 Cor.**
 Câștigul cel mai mare de **400,000 Cor.**
 6 à 100,000, 4 à 90,000, 3 à 80,000, 3 à 70,000, 5 à 60,000, mai multe à 50,000, 40 000, 30,000, 25 000, 20,000, 15,000 și afară de acestea multe alte câștiguri de 10,000, 5,000, 3,000 2,000, 1,000, și 500 etc.
 Recomandăm a participa la loteria de clase, care are cele mai mari șanse de câștiguri din lume și a comanda la noi un los norocos.
 La următoarea loterie de clasă a 21, se vor sorta erăși din
16 milioane 457.000 coroane.

În care zi din lună v'ați născut?
 Să se comande astfel de numeri, care sunt puși în ziua nașterii.

Ziua	Nr.	Ziua	Nr.	Ziua	Nr.	Ziua	Nr.	Ziua	Nr.	Ziua	Nr.
1	101493	7	105335	12	94166	17	109737	22	17335	27	101406
	109331										
2	92717	8	93420	13	74383	18	91395	23	109734	28	22017
	101013										
3	109701	9	101001	14	109650	19	101009	24	109730	29	109670
	4047										
4	92155	10	4010	15	96636	20	7976	25	90188	30	52529
	91417										
5	111057	11	109803	16	34490	21	105325	26	105301	31	2728
	17333										
6	109690										

Prețul original al losurilor stabilit după plan, Clasa I. este:
 1/8 los orig. fl. —.75, séu cor. 1.50, | 1/4 los orig. fl. 1.50, séu cor. 3.—
 1/2 " " " 3.—, " " 6.—, | 1/1 " " " 6.—, " " 12.—
 și se trimit cu rambursă séu pe lângă trimiterea sumei înainte.
 Liste oficióse se expedeză după tragere. — Planuri oficióse gratis.
 Ne rugăm ca comanda pentru losurile norocoase de sus să se trimită până în **21 Novembrie a. c.** cu încredere direct la noi, de-ore-ce numerile norocoase se pot ușor vinde și tragerea Clasei I. va avea loc în
21 și 23 Novembrie a. c.

A. TÖRÖK & Co.
CASSĂ DE BANCĂ A. G.
 Cea mai mare întreprindere de loterie de clasă în Ungaria.
BUDAPEST. Secțiile loteriei de clasă a colecturii noastre principale sunt:
 Telegram-Adrese: **Centrala: Servitenplatz 3/a în palatul propriu.**
 I. Filială: **Theresienring 46/a.** — II. Filială: **Weitznerring 4/a.**
 Adresa telegramelor: **TÖRÖK Budapest.**

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
 a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș
 — modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de
ACID CARBONIC
 natural, chemic foarte curat, fluid
 din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renumite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, căroiumarilor, și alte scopuri industriale.
Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.
Serviciu demn de încredere și conseliențios!
Apă minerală și apă vindecătoare
 în sticle de 1/4 și 1/2 litre.
 Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și băgică.
Apă de masă de rangul întâiu!
 Informații se dau cu plăcere din partea
Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versand in Buziașfördö.
 Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIÁSFÜRDÖ.** — Inter. Telef. 18.

AMERICA
 Plecare din **HAVRE** în fiecare Sâmbătă,
 din **VIENA** în fiecare Marți.
 Bilete de drum pe
Linia franțeză
 Bilete de drum pe
Căile ferate americane
 în ori și care stațiune
 cu prețuri originale.
 Informații mai de aproape
gratis și franco numai pe
Linia franțeză
Wien IV. Wiener-Gürtel 16
 (gegenüber der Süd u. Staatsbahn).
 ■ A se observa acurat adresa. ■
 [9029,5-6.]

O moșie
 comasată, situată în comitatul Târnava-mare în mărime de 154 jugăre, cu casă de locuit și edificii economice este de vânzare sau să dă în arândă.
 Tot acolo este de arândat o lădărie de 120 jugăre, foarte potrivită de pășunat oile.
 A se adresa la Administrațiunea „Gazetei“.
 9087,5-6.

La Fleurette Anti nicotin
 250
Succes ne mai pomenit! Tuburi de cigare „Antinicotin“ în cutii de țigarete

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.
 Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune
„Lauda lui Dumnezeu“
 pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprinzînd rugăciuni de dimineață și de seară, la sfînta Liturgie, la taina mărturisirii, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.
 Acésta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxoase și tóte în preț foarte moderat.
Prețul lor este:
 Cor. b. | Cer. b.
 Legătură traicică neagră și aurie cu séu fără chip sfânt —.90 | Imit. de fildes cu catifea și închiștore 2.65
 Imit. de fildes în alb séu negru 1.60 | " " " cu catifea și podobă mai mare 3.10
 " " " cu închiștore 1.80 | Vinzătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.
 " " " cu cadriu argintat și închiștore 2.10
 Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ *trilomicile de protopresbiterul Calistral Coca* cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprinzînd asemenea tóte rugăciunile noastre folositoare ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru tóți școlarii.
Prețul acestei cărți:
 În pînză neagră . . . . . cor. 1.—
 " " " ceva mai luxosă . . . . . cor. 1.20
 " " " format ceva mai mare . . . . . cor. 1.40
 Tóte acestea se pot procura prin **Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.**

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov
 Valabil din 1 Oct. st. n. 1907 și până în 1 Maiu st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.
 Dela Brașov la Budapesta:
 I. Trenul mixt la óra 5:31 min. dim.
 II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2:45 m. p. m.
 III. Trenul de pers. la óra 8:06 min. séra.
 IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10:26 m. séra.
 Dela Brașov la București:
 I. Trenul de persóne la óra 3:20 m. dim.
 II. Tren accel. la órele 4:59 m. dim. (Cl. I.)
 III. Trenul mixt la órele 11:35 m. a. m.
 IV. Trenul accel. la óra 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
 V. Tren mixt la órele 6:50 séra.*
 *) (care circulă numai la Predeal).
 Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:
 I. Trenul de pers. la óra 5:15 min. dim.*
 II. Trenul mixt la óra 8:41 min. a. m.*
 III. Trenul de pers. la óra 3:05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
 IV. Tren de pers. la órele 7:00 m. séra.*
 *) (au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).
 Dela Brașov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)
 I. Trenul mixt la óra 9:02 min a. m.
 II. Trenul mixt la óra 3:14 min. p. m.
 III. Tren mixt la óra 9:47 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:
 Dela Budapesta la Brașov:
 I. Tren acc. p. Arad la órele 4:52 m. d
 II. Trenul de persóne la óra 7:51 dim.
 III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2:09 m. p.
 IV. Trenul mixt la óra 9:28 min. séra.
 Dela București la Brașov:
 I. Tren. de pers. la óra 7:28 min. dim
 II. Trenul accel. la óra 2:18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
 III. Trenul pers., la óra 4:55 m. p. m.
 IV. Trenul mixt. la óra 9:18 min. séra.
 V. Tr. accel. la órele 10:14 m. séra. (Cl)
 Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:
 I. Trenul de persóne la óra 8:16 m. di (are legătură cu Ciuc-Szereda).
 II. Trenul de pers. la óra 1:59 m. p. m.
 III. Trenul mixt, la óra 6:38 m. séra.*
 IV. Tren mixt, la órele 10:08 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).
 Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)
 I. Trenul mixt la óra 7:12 min. dim.
 II. Trenul mixt la óra 1:17 min. p. m.
 III. Tren mixt la óra 7:34 séra.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 f se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe pișcul Rudolf și la Eremias Nepoții.